Copied from Mackenzie

Volume. No. M. 121

Copied by

N. Papa. J. Rao.

5-3-'63

Compared by

N. Venkata Rao.

C. R[illegible]

మెకంజీ సంపుటము. 121.

ఈ క్రింది కైఫియ్యతు మొత్తం 20 సంపుటములు 94 లోని నున్న
దానికి సంగ్రహము [illegible]
[illegible]

ఒకరసాగరం అనంతసాగరం గ్రామాల కైఫియ్యతు.

ఒకరసాగరం అనంతసాగరం గ్రామాల యొక్క చెరువుల యొ
కర కైఫియ్యతు

పూర్వం విజయనగరం పట్టణం పంపాతీరమందు రాయలవారు రాజ్యధా నిచేసుకుని దక్షిణ ప్రాంత్యాలు ఏలుతు వపరి యంతరం రాజ్యభారం చేస్తు వుం డగా ఆ కాలమందు నందవరం గ్రామమున నందవరీక బ్రాహ్మడుం శింగప్ప యూన భార్య వెంకమ్మ వృధ యౌత్తుండి దంపతి సమేతంగా నందవరి గ్రామమున జీవనోపాయం చేసుకుని ఉన్నా కొన్నాళ్లు జరిగిన మీందట చౌడేశ్వరి శక్తిన రంభైత వీరికి సంతానప్రాప్త మగశిశువు కలగెను ఉన్న కొన్నాళ్లు వుండిన మీం దట ఆ శింగప్ప ఆ గ్రామమున కొన్ని కాలము ఉయెను అయిన మీందట అక్కడ వ్రా ఇక్కగా వుండి జీవనం చేసుకుని దానికి మార్గం చేతుండా వెంబైగను తేతన కొడుకు ఐదుసంవత్సరములు అయివుండగా వానిపేరు బి క్కప్ప అనే పేరు ఆ చిన్నవాణ్ని వెంట పిలుచుకుని రాజ్యం యేలుదానికి కైషం చెన్నపట్నం దక్షిణ ప్రాంత్యం పంపాతీర విజయనగర పట్టణానకు వ చ్చెను ఆ పట్నమందు వుండా మొదనాడు ఆ చిన్నవాడున్ను పంపాతీరమం దు చక్రతీర్థం కోదండరామస్వామి దేవాలయానకు సమ్మతముట్టున క వటవృక్షం వుండగా ఆ వట వృక్షం కింద వొక పాముపుట్ట వుండెను.

యీ చిన్నవాడు ఒకరోజు ఆడుతూవుండి మానికిందికి పోయె వసంతకా
లంగనుక యెండ తీవ్రంగా వుండి మానికింద చల్లని ఘాలికివుండు
కొనివుండెను యిట్లావుండగా ఆపుట్టలోనుంచి పెద్ద ఘటసర్పంబు
అది బయిటికివచ్చి యీచిన్నవానివద్దికి వచ్చి తన పడగం ఆచిన్నవాని ముఖం
మీద యెండతగలకుండా ఛత్రంపెట్టి కొంతసేపు ఆడుతూవుం
డెను ఆ కాలమందు పాములనాగుసెట్టి అనేవాడు ఆమార్గంగా
పోవుచున్నాడు యీచిన్నవాణ్ణి చూచి వీడు ముందర అదృష్టశాలి
అవుతాడనుకున్నాడు అనిమనస్సులో తలచి ఆ పాము యెంతలక్షణాలు
చూచి యిట్లా కొంతసేపు పడగవిడక చూస్తూవుండగా ఆ పాము తన స్థలా
నికి పుట్టలోకి పోయెను యింతలో యీచిన్నవాడు నిద్రలేచి వుం
డెను. మొదట యీనాగసెట్టి తన మనస్సులో అనుకున్నమాట యేమం
టె నాస్వరగోష్ఠి తెలుగుమత కీర్తన పాడుతూవున్నాము యీకీర్తనకంపుట్టి
అనుమంచి సర్పంబియటువంటిది ఆడితే ఒకప్పుడు నాతం యథార్థమ
ని యీప్రకారం యీ బాలుని చేసుకుని కీర్తన పాడుతూ పుట్టనుంచి పాము
బయటికి వచ్చి పడగపెట్టుకొని ఉండెను. అప్పుడు యీచిన్నవానిని
చూచి చాలా సంతోషపడి చిన్నవాణ్ణి తన తొడమీద పెట్టుకొని లా
లనచేసి చిన్నవానితో చెప్పినమాట. నీకు ఐశ్వర్యం వచ్చినా నా
పేరుపెట్టి ఒక యిందు చెరువులు ఒక యిందు గ్రామాలు కట్టించమని తో
తరుచుగా చెప్పి చెప్పించుకొని ఆ నాగసెట్టి పోయెను. యీ చిన్న
వ్వ యీనతల్లి మెడబ్బి విజయనగర పట్టణానికి వచ్చెను. ఆ పట్టణము
దు బుక్కరాయలవారు రాజ్యభారం చేస్తూవుండగా వారి ప్రధాని నారా
యణప్పవుండగా వారి ఆశ్రయంలోకి వచ్చి చేరెను యీప్రధాని చిన్న
వాణ్ణి చూచి వుపనయనం చేయించి విద్యాభ్యాసం చేయించి మహాప్రవీ
ణతసాధించెను యిట్లా కొన్నిదినాలు అయిన వెనుక యీ ప్రధాని.

వెంటదస్తుంతో సుకాని నగరికి వెళ్ళుచు పోతూ వుండెను. యిట్లా కొన్నాళ్ళు
మీందట ఒకానొక దివసమందు ఢిల్లీ సుంబఢా దుశాహావారి ఫరమానా
బుతేరాయలు వారి పేరట వచ్చివుండే గాబట్టి ఫరమానా చదివె
దానికి నగళ్ళో వుండే సామయుందితులు ప్రధానం మొదలయి
నవారు తమ తమ యింట్లో వుండగా నగరులో యెవరు హొక్కు
రాకనందున రాత్రి సమయమంతనంత రాజు తెలంగాణ్యుడు చెప్పినమాట.
నగరిలో గా యెవరు తెలుయండుమీద యెంమిన లచ్చు అని ఉడు
నగారాయలవారు చెప్పిన మాట - వుంరిలోకి పోరాయిబాబు
లు చదివేవారిని పిలుచుకు రమ్మని చెప్పినందున ఆ ప్రకారంన
గరి కామాశ్లు పోయిమూండగా ప్రధాన నారాయణప్ప గారివాకి
లి కిరుగుమీంద బంకలప్పు కొని బన్నవాడు పండుకొని వుండెను.
అప్పుడు వాళ్ళతడి కితంబాబులు చదివే దానికి వచ్చినాం అని ఆడిగి
నమీద ఆ బన్నవాడు చెప్పిన మాట నేను కొంచెం కొంచ్పుట్ట నుచదు
వుతూవున్నాను అని చెప్పగా పైగా రాత్రి సమయమందుయె
వరైనా పెద్దవాండ్లు లేనందున యీ బన్నవాండ్లె తోడుకొనిపోయి
రాజుదగ్గిర విడబడి అప్పుడు రాజు యీ బన్నవానిచేతికి యీ బాబు
లు యిచ్చి చదవమనగా బాబులో వుండే సంగతి చక్కగా చదివి
రాజుకు చెప్పినందున ఆ రాజు సంతోషపడి యింటికి పొమ్మనెను.
ల వుయిచ్చెను. యింతలో వృష్టి కాలమాం కొయిందు నరాజువ
దక్షుంజప్పెట్టి యివతల పొంద బాగ్యలు చేస్తూ వుండెను ఆ
మాంబు సంగతి తెలిసి జబ్బువకంతో దండయిబాబు తెచ్చిన వాండ్లు
బదులు పత్రం దేయు వేస్తూ వున్నాము అని ఆడిగి
మన తంపెళ్ళిన బాబు బాండం పోతే మాకు నచ్చడంలేదు అం
టన్నలూ గాంఖాంట్లను కొరిగితే నేను బాండంలేదు లేమను తెలుపుడు

కోడిగత్తె నేను ఖరారు చేదవెను ఆరాశాలుకొనబడుతెదుగదా
కనిరాయసంవారిని కోడిగత్తె కొందుటూ మాతలకులు యేమిచ్చిందే
-స్రా కనిరాజును కోడిగత్తె మాతు జ్ఞాపకం బాలదని చెప్పెను. రాత్రి
శాకుజదివిన వారు యెవరూ కని కోడిగరి వద్దని యింట్లున్న
చిన్నవాడుకని చెప్పగా ఆ చిన్నవాడు కేకలరవి వారి యెఖువరామని
వెంటవచ్చి వుండి ఆచిన్నవాడుతో బహోసేరాత్రి వెళ్ళివుండి ఖాబు
చదివితిని కని చెప్పగా నీకు జ్ఞాపకం బాగాయున్నదా కనిరాజుక
దగాదెవరవారిడి యున్నుండె వాక్సనూర కని ముందలుంచగా కేడా
ప్రకారం వాయుమనెను కెంకటప్పభగవంతుని ఖుత్తమందుద్వా
నంటోసుకొని వాలకొగకుం మీంద రాత్రి చదివిన ఖాబు యొవచ్చు
వ్వెకక్షేరం వెలా ఖంగాకుందానకలు వాక్షి ముందర చెప్పుకొని
రాయల వారిని కేడిగి పొదసహా వారికి వుత్తరం వాసి స్వన్నానికి ని
క్రితం తొలిరాజం మనస్సులో వున్నట్టు వారు యామి తాత్పర్యంని
మిత్రం వ్రాశివుండి బో కదే ప్రకారం వ్రాశి రాజు దస్కరబడి వత్తు
ధానములు రాయసం వారం సహా నిమోటుల్చునా చదివెను రాజు మన
స్సకు యితమి తోరాంచి వుండె మోక దే ప్రకారం లక్ష రూగా కుం
డా వ్రాశి వుండెను రాజు సంతోషపడి ఆ చిన్నవానికి బంగారు
కడియములు సరిపనవాలు వస్త్రాలు సహా యిచ్చెను ఆ వేళకు
కందరు తో బవాయిరి యావృత్తరాలు మహాలదాబుస్ తీసుకొనిపోయి
కేందరు యిండ్లకు పోయినవెనుక రాజు జనం చేసిన యువాంవకు
ఫకొకింటకి వెళ్ళాయి యథాప్రకారం దెబ్బ మంచ యిూంద మవ్వారించి
వుండగాయూ చిన్నవానియింద జ్ఞాపకం వచ్చెను. ఏనినాంతకె మీద
సరస్వతి వ్రాశివున్నదె వెుక క్షేరం కుందాం తప్పకుండా నకలు వ్రాశెను
తిరిగి ప్రత్యుత్తరం మొదలు చెప్పక నే వ్రాశెను. కనిరి ను కొంటూ వుండ

గారోగా బుద్ధిందురు ఆమె తెలివి తాంబూలం వేసుకుంటూ వుండే
గా విద్యలేమీ లేదుగా తెల్లగా ఎర్రగా దంతను పదేనంతెంచుకొనే వాళ్లు
శకుంతల వంటి వాళ్ల నవ్వుల కథ దానికి ఇది వినేవాళ్ళకు పొద్దు
శ వ్యాకి నవ్వులకు యూం కేసులకు సహా బుంబుకునే వ్యాకరణం వృత్తి
క్షేత్రం తాంబూలంతో రాగా వృండేను. ఆరెండు ముందర పెట్టుకొని బాగా
బుద్ధిం తోరణం వడిదగ్గర కూర్చున్న గదితో మాయాన్ని పిలిపించినట్లు
దుకాణి వచ్చినంత వాళ్ళంతకు ఆమె తోడు తెలివిరవ్వులో తెలుసు
యి యిద్దగా ప్రధాన కారణం వారిని పిలుచుకు వచ్చిరి సామాన్యాలదితో
లపండరిని పిలిపించిరి ఇంతా గుంపుకూడిరి ఆ సమయమందు
రాజు పెట్టుకొన్న భూషణాలు వస్త్రాలు నీలు వృద్ధాప్య యుక్తప్రధాని
పట్టింతకట్టనా వద్ది యాంబ కలవడి యలు ఆ నిపె రుపెట్టె తవస
లీగాతురా బాగా వనిసే వంతం బాస నుత్తర్వాత సాయంకాలం వరకు
యుండ్లుకు సంవ యూ ఖాలు అందరుతమ తమ యిండ్లకు
పోయిరి వారు అందరు యాజమాన్య వారికి ఐశ్వర్యం వచ్చెను
భగవంతుడు వారి పాలిట వుండగా వచ్చెను యాజకుడు పడియు
లు తన్ను సాకేవ తండ్రి కిరీవాత్సల్యత మనస్సున వుంచుకొని వ
స్త్ర తండ్రికూడా బాగా వుండగాను మహారాజు రాజు శ్రీ రాయలు
వారు దయచేసి యిచ్చిన భూషణాలు వస్త్రాలు యావత్తు తీసి
తండ్రి ముందర పెట్టి సాష్టాంగ నమస్కారము చేసెను యీ యజ
మానుడు తన మనస్సులోగా తానే తెలుసుకొని వెంటనే భూ
షణం చేసిరా యలుకనొక్క కతికే యలం చేస్తుమంత ఖాం గుంది బొమ
తీసి పెట్టి దానికి సమ ధనాన్ని తాను కని తెచ్చి యెత్తుకొని తెగలు
మహారాయ ధర్మకారం రాజు యిచ్చిన భూషణాలు వస్త్రాలు యిం
కా వాళ్ళ భూషణాలు వస్త్రాలు తానుముట్ట నేను వెంబడ దానికి నా

మీ మాటలువారి తొల్లి సకలజనులను సంరక్షణ చేసుకొని సుఖాన వుం
డుమని చెప్పను ఆ కోయిల్లు వద్దనాగాని ఆ దాత్రకాలంను
ను ప్రవారి యుంటుగా ఆమర్యాదవుండెనో కట్లనె వుండెను.
మహానాయకులు ఆట్లనె రాజ్యం పరిపాలన చేస్తూవుండగాను కలియుగ
లవారు యీ సదాశాంతం తుదుం యీ రాజ్యభారం యీ వత్సరి
దతుయిన్ని ర్యాదుం తంచొసి నికి యీ వత్సరాజ్యు కంతా యీ
శకు కథకాలం యుద్ధైనం రాయల తన్న కతిశయంగా దుష్టుప
రిపాలన చేసుకొని దేవబ్రహ్మణమాన్యాలు నిరాక్షేపన గాన డిం
డింబగా తుయింత్రాలు యీ వత్సు పరిపాలన చేసుకొని మనుప
చేతన్న కతిశయంగాను తస్స భంఢారం నింప చేసుకొని సుఖాన
రాయల వారి మాటలు మదాటకుండా రాజ్యం చేస్తూవుండగా కొన్ని
దినాలు జరిగెను వెనక యీ ఒకరూ చేడియంలు తను వివాహప్రయ
త్నం చేయ పతెవనిరంయల వారు తక్కువ వివాహం చేనిమిత్రం బ్రా
హ్మలను పంపింబగా వారు శెగనం బూంబుకెలా పైనవతెన విక్ర
యత్నం చేయుగా మార్గంలగా శెగనం కొంతె వెనకతుండా వచ్చెరియా
ప్రకారం రెండువరిశెలు కంపింబ నా శెఘునం కొంతెదు కల్యాం
క యెనుకంతయగా ఢిల్లి పాదుషా వులవారికి కిత్తల్ము వుండె రాజు
తలాబకార్యాపడి యుద్ధారం గమం కయిగనంత యీ ఖుతెరా
ఆలు ఢిల్లి పాదుషాల వారి ఆటాలూతు గనుకె యీ వ్రాసి న్యాయము
చేసుకొని యెక్కా యుక్తి నరమ్మని పుత్రరం వచ్చెగ మనకె యీ వవు
త్పత్రం బూ బహుమన్న స్థాపనాలు తాం చేసుకొని యీ వత్సరుర్యా గ
స్థలనురాయల సంవాదవిస పడ తెలా దుకాని పాం ద్వాటుష్టుడు
యుకెరు రాజ్యం పరిపాలన చేసె దానికి ఒకరూవ డియయునచేమతం
చేసి నీ వువుండె వెమువు న్యుత్పు కనిరాజ్యా భారం యిందవుంబు

తన ముద్దుటుంగరము యిచ్చిరి వారందరూ వచ్చినవారికి యీవత్తు
మందుకు యీన చెప్పినట్లు విని కొలువుండేయుని తను నగళ్లో వున్న
భార్యలకు సహా చెప్పి యీవత్తు కథికారం యిచ్చి వుంచి రాయలవారు
ప్రయాణభేరి వేయించి ఢిల్లీకి పోయిరి ఆ కేటుగం పైన సంవత్సరం పూరా
రాజకార్యం లేక వుండిరి యీ ఎంకటవడి యిలువారు రాజు చెప్పినట్లుగా
రంరాజ్యా తోసుకాని బూరేసు ఖాండాళ వుంశాన్నా సంపాదించి ఖిళి వారు
కోట్లను యీ ఖిజానా వోదాసిన ఖాంగాను ఎంకటవడి యిలువారు వాతో
యీధనం ఆ మది నము చెప్పలకు వినబోటు వుచ్చుగా ఖర్చుదు మరం
కొలుము నివేనులకు వినబడెను మనస్సున వుంచుక పోనివుండెను
ఆమదినముల్లు ఖండారాదకు ధూప దీప నైవేద్యాలతో సుమ్మావుండి
రి యీ ప్రకారంగా సేవ చేస్తూ వుండగా కొంత కాలమునకు యీ ఎంకటవడి
యిలు గృహంబారం బాలనం దున పురుషం మీందకురు పుత్రిబిడ్డ
యీ తనకు వృద్ధాప్యము వచ్చెను చికిత్సకు నాగాని స్వప్నం
రాత్రిం దాం వుండి తుదకు ప్రధానం పేడిపోయెను యీ వర్తమానం
ఎంకటాయలు వారు విని సెలవు తీసుకుని యీ ఎంకటకేట కాంత సైన్యాలతో
బసాంప యీ రాథితులను వుంచయిత్తాం యతెకి నగ్గ్రామాన తంవచ్చిరి రా
జు వచ్చేనసరుం బంతం విని యెదురుగా పోయి తెచ్చుకొని వచ్చి
సింహాసనం మీద కూర్చుండబెట్టి తాను నిలబడి నాకు గ్రాముబారం
యీలా గసన వచ్చెను ఆ విక్రీ నపడి యు ఉన్నయుంగరము గ్రోలడుపుం
చెను. అప్పుడు రాజు సంకటపడి నిన్నుకాదు తుంకనా ఆతిశ
యింగాంతుకి వివాహం సెయు వతెనని మనసా దానికి కంబదు శ్రమ
కాలం వచ్చెను దీన పుణ్యాత్ముడవు ఆయితి బంతి కాదా మొఖ్యతిక
డు గు మనగా నాకు యికె సంతానం వుట కోదుని వాహంతో దుమారు
యెంటివారు యీ వెళకం మీరు చేసిన వుపకారం కాదా మన

స్పున వృన్నది కనగాంచి తెలుగుతో మనెనం కనగాంచి వెళ్తున్నా
రువాశన శిఖరానా వృష్టిని చెనమెరిసిన శిఖరానా వృష్టిని చూసి
శాలాం మాంతం దయచేసి యతమునగా శ్రీ రాజుకు లక్ష్మీదేవి ప్రాదుర్భావం.
దుని అలయముపదార్థమ యూ వత్తు ఎంకటవడి యులకు దయచేయుమ
ని శివతీయుష్మం నం దన కదె క్రొత్త కారంయూ ఎంకటవడి యుల కరాలకు చూచి
సాలు క్షేత్ర ప్రముఖంగా క్షేత్రంతలు చేత్తుటగా విడి చెను. కప్పుడు రాజులు
వారం కనుపూటచూ మిలగా చూపెలు వ్వండవలెను మాంపిరం వ్వం
ఉపాయము కని యూవత్తు ధనంధర్మంగా ఉన్నైను యింక్ష వవెనుక యూ
ఎంకటవడి యుల వారు సభ వారిని కందరిని పిలిపించి వారి కనుగ్ర
హం చెత రాజ్యం వెళ్లుటారి ధనంతో సుకొని ముందుగా దుర్గాగణపతిని
మనస్సున పూజించి కొనిపాత్ర జ్ఞాన తోసు కొంతితలూం కాలుకు ఆరంభం చే
స్తూప ప్రైను నాగాన్నికి నా మధ్య యంతె క్షేత్రామూలు చెరువులు
కట్టించబడిన నాగసముద్రం చెరువు, నాగ లింగ చెరువు, నాగులమ
డక చెరువు, నాగలింపురం చెరువు, నాగాని చెరువు, కొంతుల
యుదు చెరువులు కయుదు వ్రాళ్ళ ముందుగా కట్టించబ నాగాన్నికి పై
రిటొక్స్యాత్ర్మాంగా యూ చెరువులు కిందదిన ఖైత్రప్యాలలకు సర్వ
మాన్యాలుగా ఉన్నైను మరికొన్నాళ్ళకు ఆలయబన చేపూనాని యుండా
చెరువులు కట్టించబడెను. పదాధరం శ్రీనాధ్ర్మన్నది గొప్ప చెరువులు క
ట్టించబడెను. కని ప్రార్థన చేసు కాని దత్తున పాలం త్రీముందు పినా
కిని నది, చిత్రావతి నది, కర్నన నది, యూవ మాండవ్య నదులు ప్రవహా
గా సంగమము కయున యూ గానుపుర యి తాండ లకం మధ్యగా
గ ముందు సాగాలుతుగా బహుప డిగా నదుల ఎం తూర్పున్నది
దాత యూస్తూరం వతె ఇనపాంచితం గండి. కనే పెరు ఆయెంపు యూర్తు
రానకు తూర్పు దికున పుష్పగిరి క్షేత్రాంతరం యూ మూర్తున

దుంపెత్తోతూ వున్నవి నదిమండి స్వగ్రామానకు యీ వంకరవడి
యీ బవాడు ప్రయోగంగా ఆ దానికి పోయుగాని చెరువు తట్టించన
తెనవివ్వాడగా గంగ(రు) శ్శాస్త్రుల్లు చెప్పిన మాట విని యీ బాసాలతోగా
నిలవను చెరువు తట్టించవద్దని చెప్పగా ఆ స్థలం విడుబాదానికి దక్షిణం
పాలెర పల్లెగ్రామమందు చిత్రావతి నది వుండగా కే తలం చెరువు తట్టి
చవతెవని యీ బొంకన పెద్దనాయుడు నిలవనందున ఆ ఖాగా విడిచి పాల్
పల్లెకు పశ్చిమం వుండ మొక్కరం దేవాలయం దగ్గర చిత్రవతి వంక గాఫ్ర
డీనందున ఆ వంకకు బసపరి పాటు తం ఫంద వెరుదనది కే వీపేరు ఆయెను
యీ బాగాలో చెరువు తట్టెయిన తెనని సిద్ధం బొశి ఆవంక తట్టు వేయించి
స్వాలంపైత పరవు నేల వరకు చెరువు తట్టించి ఆ చెరువు క్రిందు యిదుమ
దవకు రెండు గ్రామాలు కట్టించి ఆ గ్రామాలకు పేర్లు తమ రాజు పేరిట
రామభార్య పేరిట బుక్కరాయసముద్రం అనంతసాగరం అనే నా
మధేయం పెట్టెగమక చెరువుకు బుక్కరాయసముద్రం అనే పేరు
ఆయెను యీ బుక్కరాయసముద్రానకు దక్షిణం పదహారు పరువు
మీదట బ్రహ్మాండులు వుండగా యీ అరణ్యమందు చిత్రావతి
నదిదగ్గర కొండకు మధ్యభాగమందు నది కొనసాగుతుగా వుండెను
యీ బాగా బుక్క యీ కొండకు కట్టవేయవలెనని పౌర్ణమి నాటి చె
రువుకు ఆరంభం తెలిపి చెరువు సాంగము అయి విస్తారముగా చెరువు
పనిసాగే టప్పుడు యీ నదిప్రవాహం బుక్కతట్టు నిలువ లేరతక
నిమనస్సుకు తట్టి అప్పుడు బుక్కరాయలు వద్ద వకాలత్తు మరీ
యుక్కెవాడు మల్లెంగడు అనేవాడు వుండగా వాడు యీ నదిమించె
దువుకు యీ ఉపద్రవం తెలుసునో చెరువు తట్టులో గానకనిన్ని యీ పనియీ తట్టు
తే యిస్తే యీ నది ఉపద్రవం తట్టుక తట్టదు అని మనస్సునతోచి
బుక్కరాయలువారితో చెప్పగా ఆ మాట బుక్కరాయలువారు విని

సంతోషపడి మామనస్సులో మాట సాంగంగా ఆయనవద్దని యుంచు
మీదట యీలింగం కళ్లి ప్రవాహము ముందు నిలిపి వాని మీదవెరు
వృక్షంపై పసుగనుక వెరువృక్షము పాదితోకుండా వుండెను యీ
ప్రకారం వుండగా ఆలింగంగా ఉక్షము మీద జనంబు వస్తూవుండగా
వుండేటప్పుడు ఆలింగంగారని ఎవ్వరైనా పిలిస్తే పలుకు యీ వృత్తాంతం
యీస్తూ వుండెను యీ ప్రకారం బహు దినాలు వరుసస్తూవుండెను.
పైతాపొత నాయుడు పైనగొల్లదిరే సంతసాగరం నుంచి కుటిసాగరానకు
పుణ్యగ దేవుళ్లకెల్లని వస్తూవుండగా ఆగొల్లది లింగం ఆలింగారిని పిలి
స్తేవాడు యింకా విహారంలో ఆగతాదాటని నందువ
నాటనుంచి ఆలింగంగని యొకటి శల్యం కాళకి పైగా యొనుక దారఖ్యాలింగం
గని ఉనేపేరు నిలిచెను యిప్పటికిన్ని యీశ్వరుని ఆలింగాన్ని చూస్తూ
వున్నారు. ఆ కలవడి యొకవారు వెరు వృక్షము మొదటిదేవాలయాలు
కట్టించి అందులో వినాయకుని శైవుడేశ్వరుని కుటిసాగరం తెలుపుస్తా
నుమేశ్వరుని ప్రతిష్ఠ చేసిరి దేవాలయం వీరభద్రుని దేవాలయం పోగా పోగా
వృద్ధి యింట్లు వానికల్లు వుండి వెరువృక్షము మధ్యభాగ మందు
పైకి పెద్దరాత్రికి తవపైకి శిలా శాసనం పో యింకా అందులో గాన్గాను
లు వెరువు యీ ప్రకారం వ్రాయించి వుండెను. ఆకాలమందు శాలివా
హనశకం యింతా అని వ్రాయించి వుండెను. దేవల వెరువు సాంగం
కయిలాసార్ధం పైకి పరం పుదేలశేల్లు పైకి కట్టిరు లేతప్పు యీంతట్టురెం
డుగ్రామాలు కట్టించి వాటికి పేర్లు కుటిసాగరం అనే గ్రామం ౧
సంతసాగరం అనే గ్రామం ౧ కట్టించి పేరు పెట్టిరి ఆవల కాలకు
లతల్లి పెళ్ళి చ్చకనే ఆమె పైకి యీ కుటిసాగరానికి వృత్తాంతం నాలుగు
గురువుల మీదట పైకి గ్రామం పైక వెరు వృక్షము కట్టించి పేరు
మతల్లి పెట్టి కొమెలవర్త్తు పిలువబడును యింట్లా కొన్ని దినాలు బంది

గిన తీరాదపం శ్రీయుతకు లోస్తళ మందు తాలం జేసెగనుక వృత్తక్షేత్రి
యుండుట చేసి ఆగ్రామమందున కొండెదోందివస మందుబ్రాహ్మణులకు
సర్వాగ్రహారంగా ధారాగ్రహితం చేసి యిచ్చెను తదారభ్యా ఆగ్రా
మం బ్రాహ్మలకింద నీవదుస్తూవున్నది యీప్రకారం జరిగిన వెనక
మకరవడియలు మకరపుట్టినక వృత్తిరం యేండుపరంపరలు
తీరాదటువం పాదర్పాం వుండగా కొరక్యాలుకపోయి కితరడానిదర్శ
క్షమయిపోయిను ఆగ్రామాన తుధర్మవరాంనాంబ శ్రీయుక్త
వడియలవారు వచ్చి గ్రామం తల్పెంబు ఆగ్రామాన యిపేరుత నిమొకి
లకిసి పేరు పెట్టెరి తమ మొకిలకు అర్ధం యిచ్చాంబుగ శ్రీయు
శక్తివడియలకు నాయిక్రవడియలకు నన్నవంద నాడులకు
కలపరిష్కార కిముక తీరాదటు తమ తరుబాగాను పొయ్యెటుట్లుడు
యీగ్రామంని మార్కొంచేసినారు గనుక తైగాండ్ల యిత్రులతోటి
టికె కియు వండనాడులు కియునం దానత నిమొకలకినే పి రుపియె
ను తదారభ్యా ఆగ్రామానకు కిదే పేరువున్నది యీమకరనాకరం
కిసంత సాగరం అనే గ్రామాలు రెండుస్థళాలయందేవున్నవిగాని
యితరభాగాలయందు యీప్రకారం గ్రామములకు పేర్లు లేవు
యీమకరసాగరానకు మనపాటం మకరపట్నం అనే పేరు వున్నది
కిసంత సాగరానికి పేరు మనపాటం కొత్తచెరువు అనేపేరువున్నది
యీరెండుస్థళాలకు వకటి చెరువుగ్రామాలు మాత్రం పేరువేరైవు
న్నవి యీప్రకారం వుండగా రాయలవారి శిలశాసన కృష్ణరాయ
ల వారి బిన్నతరాయలవారు రాజ్యభారం చేస్తూవుండగా వారు యీ
మకరపట్నము యందు లక్ష్మీనారాయణ దేవాలయం కట్టించి
సోమస్కందదేవాలయం యీ రెండు దేవాలయాలు నిర్మాణంచేసి
సదరు గ్రామానికి చెరువుకట్ట మీదనె పల్లెరాలికి పేయుండుపా

గాలియందు పూర్వం వెలుగోండలో కృష్ణ హోమం చేయించి లక్ష్మీ బ్రా
హ్మణ సంతర్పణం చేయించి ఆకాలమందు యీ కొటేరుపట్టు గ్రామం
శ్రీవారాయి బ్రాహ్మణాయులకు కొన్ని పూర్వాసి ౧౨ కట్టుపడి యీలు
వారి మరియాదలు వారస్థులు వగైరా గలదని శాలివాహన శకం ౧౬౩౪
యీ ప్రకారంగా మూడు రాజ్యాలు తున్న యేలిక కాలమందే శిలా శా
సనాలు వేయించి పదిహేను వరకు వృత్తులు యీనాములు ఇచ్చి కొల్లూరి
రాయలవారికి పెట్టు రాయసం కొండమరస యిచ్చి తిమ్మరస యిచ్చి
వేరాయసం వారి పేర వున్నదిగాని యితరసామాన్యులు తంపేరు లేదు
యిందులో వెరంవుతట్టుకు మొదట శాసనంలో మూడవ పక్షికి లోకం
వెంకటాద్రి యెం రిపో యిచ్చిన దిత ఉదయం మూడు రాజ్యాలు వకటిగా వున్న
వి యిది గాక చెప్పడు ఈశ్వరి దేవాలయాన తము ముందట గరుడ గంభం
దాపులి శ్రీరంగరాయుల వారి దివసాలలో శిలాశాసనం వేయించి
నారు కొందులో శాలివాహన శకం ౧౪౭౨ సంవత్సరం శ్రీవిరోధి వున్న
ది శ్రీరంగరాయుల వారి శాసనం ప్రత్యేకంగా కాని యితరభాగాలు వారి
పెట్టు యీ గ్రామం వారి పెట్టు శాసనాలు లేవు యిది గాక లక్ష్మీనా
రాయణస్వామి దేవాలయం యందు యేకశిలా శాసనం వున్నది
అందులో మొదట మూడు పంక్తులు చక చకగా తనపడుతూ వున్నవి.
తదుపరి పంక్తులు అక్షరాలు మలినమైనందున చదివేదానికి వస్తే దిలేదు
శ్రీ వీర కృష్ణరాయల వారి దివసాలలో వేశ్యన్నది రాయసం కొండమ రుసు
వున్నది పదరి దేవస్థానంలో వేసి వున్నది యీ ప్రకారం రాయలవారి
మన్వంతరమందు యీ కొటేరుపట్టు గ్రామం దేవాదాయ బ్రహ్మదా
యాలకిందా వేదయుక్తంగా వృందంతో యింతలో రాయలవారి సంస్థాన
ములన్ని రాయలవారి వంశీయులు రాజ్యభారం చేసేదానికి శక్తుండక
ఆకాలమందు తురుష్కులు ప్రబలమై విజయనగరం దుర్గాలు మొదలుకొని

విజయాబిష్టదత్తాపాద్యం భమందు శ్రీ వారి తమ్మునుంబెరాల
కొండవీడు మొదలయి వళ్లెంగాలు తురుష్కులు ప్రబలంబు వారి రాజ్య
భారం చేస్తూవుండగా వారి దివానులగు యెంగాలమ మందుహు
స్సేను దివాను యిబ్రహ్మదాయులు అన్న నవాబులు తురుష్కుల
వారి కింద నౌకరి వుండెను యీప్రకారం వుండగా వసంతపురంలో
బాంగాలు పాళెగాండ్లు వుండే ఆ అప్పానాయకులు వారితో
ఓ కుంపానాయకులు కొనిపించుకుండెను వారే వసంతపురం
తోటు భాగాలు చేసుకొని వసంతపురం కింద నవలక్ష రాజ్యం శ్రీమద్రి
దుర్గ వింబతాని యీపాళెం తాలూకా హవేలి చేసుకొని వుండెను.
వాడు కొన్నాళ్లు వుండే జనిపోయిన పిమ్మట వారి వారే వసంత
పురంలో వుండి కారుబారు చేస్తూ వుండిరి ఆ కాలమందు యీ బు
క్కపట్నం గ్రామం   వారి కింది వారంట్లు తంబు హసికి రాగాన
డు వెనంపాళెం పుల్లం వారి దివానితండు వారు కరం యిప్పించుకొన్న
జ్జె బిరికి నీమోదట యీ బుక్కపట్నం గ్రామం వదలి వలస
వత్సరాలకు వచ్చి నాల్గు నెలలు గ్రామ సంవత్సరమందు బుక్క
పట్నం చెరువు తెగి తేట్లు యీవత్సరం తప్పి వేసివుండగా ఆకా
లమందు బుక్కపట్నం రాయలవారు తెట్టు మీద వేయించిన శిలాశా
సనపుగా యీచెరువు కొట్టుకొనిపోయెను నరసింహరాయలు
కట్టను కట్టినపుడు గుండ్లు బుక్కపట్నం వారి యెనుములుయిచ్చి
బండ్లు తీసి విరాళం తెచ్చెను. కృష్ణరాయలు కట్టించెను సుమారు
సంవత్సరముల కొంతకాలం పోయినది చెరువుకు ఆండెబసవ
పునాయుడు చెరువుగండి బలిగా కట్టించెను యీబసవప్పనాయు
నిదివసానులగు వెంకటసామి మొదట బాగారెడ్లు వుండెను.
యిద్దరు బలిగా కట్టించెను యీబెరువు నీళ్లు మొదలు వరుపు

పరియంత్రం పెంతూవున్నవియీప్రకారం వుండె వారికిందసిద్ధారా
మప్పనాయుడు వుండే వరకు వచ్చి యీ బుక్కపట్నం వారి కిందనే
వుండెను యింతలో హైదరల్లీఖాను వారి దివసాలతో అనంతపు
రం మొదలయిన ఖాగాలకు తాఖాసుపడి యీ సిద్ధారా మప్పనాయుణ్ణి
అనంతపురం తోటలో గొంతెయుదు తెరిచి నిర్యాణం చెప్పువ వెళ్ళినతరు
యిజారాఖారం చేస్తూ వుండెను యిట్లాకొన్నాళ్ళు జరిగిన మీందట
సిద్ధారామప్పనాయుడు తోటలోనే జనిపోయెను యీ సిద్ధారామప్ప
నాయుని కెంపనాయుడు పెదరామప్ప బందరామప్పనాయుడు అనంతపు
రం కిందవుండె రాజ్యం యిజ్ర సంరక్షణ చేస్తూవుండెను. తర్వాత మీంద
సాహెబు అనేవారు తల్పునగుత్తి నరసప్పయ అనేవాడు యీబుక్క
పట్నం కొత్తచెరువు గ్రామాలకు వచ్చి తాకీదు వేసుకొని కొన్నాళ్ళువుం
డి శివలసాగిపోయెను హైదరల్లీ జనిపోయిన పిమ్మట వారి కొడుకు
టిప్పుసుల్తాను యీ రాజ్యం యీవత్తుకేట్టుకొని యీ పూం చెం వారికం
దంగా వ్రాలు యిజ్ర సంరక్షణా చేస్తూవుండెను యిట్లా జరిగిన మీంద
టిసుల్తాను సిద్ధార్థి నామ సంవత్సరంలో చనిపోయిన మీందట
మొగలాయి హైదరాబాదు నిజాం మల్లిఖాను తల్పునుంబుబు
జనగని గవుడు అనేవారు వచ్చి పైత సంవత్సరం తారుఖారు చేసి
నంరౌద్రినామ సంవత్సరమందు యింగరిజ్ బహదురు తేట్టు
వారు అనంతపురం ప్రాంత్యానకు కలెక్టరు వొస్తారి మంట్రోలు
సాహెబు అనే వారు వచ్చి ఖారుఖారు చేస్తూ వుండిరి యిట్లావుం
డగా రక్తాక్షి నామసంవత్సరమందు అనంతపురం ప్రాంత్యాలయి
వుండె చెరువులు యీలావత్తూ తెగిపోయెను అప్పుడు బుక్కప
ట్నం చెరువు తెగెను రెండేళ్ళ నెలకు కలకటురు వారు చెరువు యర
మ్మతు చేయించి తదారభ్యాం చెరువు బాగా వున్నది యిదిగాక

మొకటపల్లెంగ్రామానకు దక్షిణం తట్టు నల్లకొండకు శిఖరమం
దు వుండే తిరుమల దేవర దేవాలయం వున్నది పెరువులుగా వరకిరి
దేవరకొండ మీదవరకిరి వెంకటరమణస్వామి దేవాలయం ౧.
యీ రెండు దేవాలయంలను మూలవిగ్రహాలు శిలారూపకంగా
వున్నది వాటికి పూజనడుస్తూవున్నది దీనికి పత్రమంపైకి ఘురియా
దూరంలో పెరవుకు నల్లకొండ కింద నక్కలదేవుడు అని యీడు
శిలలుపైక లింగాకారంగా వున్నది దీనిసమీపం గుహవున్నది పాంచాల్యం
దండు మార్గం తెలుగుపట్నం రాళ్లు వున్నది యీ విగ్రహము దేవతులు కాని
యితరదేవతులు కారు యీశక్తులకు మొకటపల్లెగ్రామస్థులు కొత్త
పెరువుగ్రామస్థులు సరకారు నుంచి యీనాము నడుస్తూవున్నది
గనుక పూజచేయుస్తూవున్నారు యింతేగాని విశేషం వృత్తవాయు
లేవు యిందు తన్నకు పోకికేవుండె శ్రీరాముల రికథ లాంశివస్త్రాలు
లుకాని పూర్వులుతాని వీరియిందుసం. తానంతరికి తె మొగలిపుగా
నికి దశిశివుగాని శిశక్త పై ఆటు శేకలయ్య కేకలప్పు కేపె పెరవుంపేది
సంతర్పణలు చేస్తూవున్నారు కొత్త పెరువులో వుండే దేవాలయాలు
తెలుంగ్లోగాను గోపాలస్వామి దేవాలయం ౧ ఆంజనేయస్వామి
దేవాలయం ౧ విఘ్నేశ్వరుని దేవాలయం ౧ వెలపటి కొంప కిందకి
వాలయం ౧ చెన్నకేశవస్వామి దేవాలయం ౧ మొలటలగా మహేశ్వ
రుని దేవళం ౧ మరవ ఆంజనేయుని కొత్తపెరువు కేవన్నాది వాలయం ౧ ఆం
జనేయ దేవస్థానాలు ౨ సరకారు తట్టునుంచి మాన్యం వున్నది పూజాప్ర
సాదం క్రిప్తు లేము వున్నది యింతే కాని యీ మిత్తి యీ ఆలయ దేవాల
యాలు లేవు యిది మొకటపల్లె గ్రామం కొత్తపెరువు గ్రామం యీ
రెండు గ్రామాలు యీ కైఫియతు వ్రాశిన తపసీలు నాదం సంవత్సర చైత్రశుద్ధ
౧ మి... వాంగ్మయ తొలుత వ్రాయబడ్డా వారు బహ సంఖ్య ౧౮౧౧ సం

కులకర్ణి పట్టణంలో వ్రాసిన ఇది ఆంధ్రకాలం నకు ఒకరచయితులు ఉండేవ రగాంటారెడ్డి కొత్తపెళ్ళి వ్యాప్తి మరెడ్డి తరాలు తీరు కొందరున్నారు తమ్మాలు అయి వారికి అంక్షి ప్రత్యేకత ఇందులో సవరపారె డ్డి తరగాలు ఆయనకు వెనా ఉంవ్వవది. ఆంధ్ర కాలం పూర్వ తారె డ్డిలు కొనసాగు తెలుగు ఉండిన దొంట్రకాలము---- కొప్పారెడ్డి పొంబి రెడ్డి పెంబి రెడ్డి స మర్రి తిన తరం కొంత మాదాసర్పు పొప్పి తమిదె వశరాజు కొప్పాపెయు వారలు కొత్తపెరుపు నాగిరెడ్డి స మర్తిన గోవిందప్రకరం వాళ్ళు....

పులిమెళ్ళ గ్రామంలోని చెన్నకేశవ స్వామి, వేంకటేశ్వరస్వామి దేవాల యాల వైశిష్ట్యము.

కసుబా పులివెందుల కి చేనిగ్రామానకు ఆంధ్రానికి ఈశాన్య దిశనున్న పులిమళ్ళ గ్రామంలో చెన్నకేశ్వర స్వామి వెంకటేశ్వర స్వామి ఆలయాలు రెండు దేవస్థాన వైశిష్ట్యతలు - వకీం -

ఆరుదారుప్పుత యంత్రి చిన్నత పట్టి పులిమిళ్ల శ్రీ వెంకటేశ్వ రస్వామి చెన్నకేశవస్వామి దేవస్థానాలు కి పూర్వం నుంచిన ఉంచిన ది శిలశాసన గ్రంథ సలిసి పూర్వాకి నాడి పర్వతం మీంద శ్రీ వెంకటేశ్వరస్వామి స్వయంభృత్తం పొందం పుర్వం కాయిపుండగా ఆ కాలమందు మొంధాతరాను ఆ మర్ల మందు రాగా వారిదివ దిశనంటి ఆను ఆంపాదం దేవరి దొంకమునా విప్రయిరి కోరా త్రిస్వప్నం ఆయినా ను దేవ దొండనుకొని పూజించి శ్రీ వెంకటేశ్వ

స్వామి యీపర్వతం మీఁదదివారియుం కట్టెంచి ప్రతిష్ఠ చేయుమని స్వప్నం
అయెను మంకుసునాయుడు వుద యీవన ఆపర్వతం మీఁదికి వచ్చి గర్భగృహం
సుఖనాసికం విమానం కట్టెంచి వృషభయు నాంచాంలను తొంతుండా ప్రతి
ష్ఠ చేసి రథోత్సవం మొదలయిన సకలవుత్సవాలు నడిపించినారు
గ్రామంలో శ్రీచెన్నకేశవస్వామికి నవెుు ఖయియులు గర్భగృహం సుఖనా
సికం విమానం కట్టెంచి ప్రతిష్ఠ చేసి ఆకాలమందు రథోత్సవం మొద
లయిన వుత్సవాలు నడిపించినారు ఆకాలమందు వృషభయు దేవాల
యాలకు వుంబళిక్ష గ్రామం యిచ్చి నడిపించినారు బహుదినములు నడిచి
గ్రామం శిలపడెను — యీవల స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ శాలివాహ
నశకవరుషంబులు ౧౩౨౫ కి సవెుట అంగీరసనామ సంవత్సరమందు
కృష్ణరాయలవారి కాలమందు శ్రీస్వామిదేవస్థానాల్కు తి నిత్యనైవే
ద్యానకు మెయికరరు చేసినది వెంకటే మయుకూరుష్పు లిమిక్ష షట్టురంజీర
స్వామివారి సుంద్రారాయు దత్తమయిన సర్వాగ్రహారంన ఉంస్తూవుండు
గా కేశవస్వామి దేవస్థానంకింద రాశికం రంగమంటపం ప్రాకారం కట్టెం
చి సకలవుత్సవాలు రెండుదేవస్థానాలకు నడిపిస్తూవుండిరి యీ
వల గండికోట తిమ్మనాయనివారి ప్రభుత్వమయినను గ్రామం సర్వా
గ్రహారంగా నడుస్తూవుండెను యీప్రకారం శిలశిలా చివేరది నాయి
నడుస్తూవుండెను యీవల మయూనా కొబ్బలనబీఖాముని వారుగ్రా
మం షన్ని చేసి యిండు యానామాన్యం మొకరరు చేసియిచ్చినది వివరం
కి చిమరణారి ౩౧౦ ప్రకారం తూలూణా కొములుదారుని వారియీ
దసరకారు — ౮౫౧౦ రంకలుయివ్వని యినాము మొకరరు చేసినది
౧౧౦ శ్రీచెన్నకేశవస్వామికి — ౧౧౦ వేంకటేశ్వరస్వామికి ౧౧ బంతరస్వామి
వారికి — మొత్తం: ౩౪౦ కి. — సన్నదుతో యుం బిత్రభానునామసంవ
త్సరం వాంచి మొకరరు రహతీలు — ౧౧౮ — యీప్రకారం నడుస్తు

వుండెను తరిమి మరియు వెంకటేశ్వరస్వామి శ్రీకేశవస్వామి దేవస్థానముల
కైంకర్యములకై సేవావృత్తి కొరకు వారికి మాన్యం కట్టుబడి - ౬౧॥౦౧ కాందా
రంభవం. ౬౦॥౩ మీరారంభమం — రసుంఖాంతాం మాన్యంగానె
ఉగాదికి ప్రారంభ తీర్థ ప్రకారము సంవత్సరానికి ౯౪౩ మీము
మొత్తం - ౧౦౦॥౪౬౦ — యీప్రకారం మాయామే వారికి ప్రమాణాలు
చైత్రము సర్వజిత్తునామ సంవత్సరము కునడుచుచున్నది — యీ పైన పూర్వ
వారికి క్రమముగా యిచ్చుట తరువాత నుదేవస్థానాలకు నడుస్తూవుండి
నది.— ౭౪౫౦ యోగ్యమైయాదివంగ కొండి వస్త్రానాలుకి ప్రారంభితి
ప్రకారము॥ సంవత్సరముగ తరువాత పూర్వం నడుస్తూవున్నది
మొత్తము పోషించుటకు వీలుపోసినా బాంకా మీద వాలకియిచ్చినది — ౯౯౪
సుంకం మీదరాసుకున్నదైన వారికి నప్రకారం సంవత్సరానికి సుమారు వె
ళ్ళకేశవస్వామి సేవా వృత్తి కట్టుబడి కైంకర్యములకు మాన్యము -- ౯౧మాం
కాండారంభం - మీరారంభమం. ౯౦॥౨౧౦ — వేంకటేశ్వర స్వామి సేవాక
ట్టుబడి మాన్యం కైంకర్యములకు కాండారంభం. ౯౦॥౦ - మీరారంభం మం॥౦
కాండారంభం ౯౧॥౦౧౦ - మీరారంభం ౯౦॥౩ — ౩౯౦౧౮ గాలమత
త్రయి నడిపిస్తూవున్నది - ౧॥౦ సంవత్సరాదికి - ౧॥౦ శాలివాహన మాసం
లోగోత్సవాలకు ౧॥౦ విజయదశమికి - ౧॥౦ కార్తీక దీపోత్సవములు
౧॥౦ బలిపాడ్యమికి - ౧॥౦ సంక్రాంతికి - మొత్తం ౯ కే - యీప్రకారం
మనవైయాజమానులు వాండ్లు యిస్తూవుండిరి — ౪॥౦ భాగాల
మన్నుల తట్టుబడింది — ౨౯౧॥౦ కార్తీక మాసం దీపోత్సవం నిత్యా
దివంగికి ప్రారంభ తిథి ప్రకారము — ౨౯౧॥౦ భ నూర్వీసాంబికాను
మాన్యము పరిచే యజమానులు కైంకర్యములకు సేవా కట్టుబడి మాన్యము
మొత్తం ౯౮౪౧౮ — యీప్రకారం సంవత్సర ప్రతిసంవత్సరంన
డుస్తూవున్నదికి పుస్తకము క్రమముగా నడిపించినది పూర్వంనడుస్తూ

వృషభది మొందూపు పోసివారు మెంతరరు పోయిండినది - ౩౩౪౨౫౦ -
యెబవయూడి వళాల్కు కి దినంగకి - ౯౧౧౦ - ప్రకారం సంవత్సరంగకి
కేవలంబు బశాలుఖశ్కి — ౭౯౮ సుంతం వాంద రుసుం పూర్వం నుంబన
యుస్త వున్న తంత్రి రాయి - ౭౪౦౧౮ గ్రామస్థులు తల్లునంబము ల్పుతు
కృది సంవత్సరంగకి పందుగలుదకి - ౩౬౦౧౮ పందుగలకు గాను -
౨౯౨౫౦ కార్తికమాసం బకాలు ౩కి - ౨౯౨౫౦ ధనుమాస సంబకాలు
౩కి - మొత్తం - ౭౪౦౧౮ - కృత్తికలపై వాత ల్పురిం వుండ్ర కాంధారంభం
౯౧౫౦౧౦ దీరాశం భం౯౦౪౩ మొత్తం ౮౭॥౯౫౭ —
యీప్రకారంసుల తానం కేముల కేశులు రకాళ యెుక్తి నాదుసంవత్సు
రం వరకు ప్రతి సంవత్సరం వడియినది — సిద్ధార్థి నామ సంవత్సరం మొంగ
లాయి తల్పునంబు మీరాంత వుర దల్లకూవు వివం పూర్తియలు వడిప్రా
౭౫౨౫౦ యెూమ యాంది సంగకి ౯౧౧౦ వుంటిందది మొంతలాయుబా
సికేశవస్వామి దేవళంనకు దినంగకి కేవలం ౯౦౧౦ ప్రకారం మొత
రంబోసి యెుబ్బ యీప్రకారంసంవత్సరంగకి — సుదరహులు తాలూకు
మామూలు హుస్తాంతం లేదు ఆవయిలుదారు వివాఖ్యా అతరంవు
ల్పుతూవుండెను — కృత్తికలకు పై వాత ల్పురిం మూండ్రము కాంధారంభ
ము౯౧౫౦౧౦ దీరారంభ ము౯౦౪౩ — ౭౯౮ సుంతం మీంద పూర్వోత్త
కారమూరుసు ముతంత్రిరాయి - ౭౪౦౧౮ గ్రామస్థుల తల్పునంబము
ల్పుతూ వృద్ధి సంవత్సరంగకి — ౩౬౦౧౮ పందుగలుదకి — ౨౯౨౫౦ కా
ర్తీక మాసం దీపారాధనకు ౩కి - ౨౯౨౫౦ ధనుర్మాసానకు మొత్తం
౭౪౦౧౮ - మొత్తం ౨౦౪౯౫౭ — యీప్రకారం తుంపి సర్కారు
యేళ్ళు ౭ యెంతరం నడిబంది తుంపి సర్కారు ఆయునతరువాతను
౭౫౦౦ చెన్నకేశవస్వామికి తాళమే దీపారాధనకు సంవత్సరంగకి తప్ప
దీకు మొతరు పోసినది నెలగకి రహాల గ౯౦ తెర్భను - సంవత్సరంగకి

వుండెను కది మున్శ్రీ వెంకటేశ్వరస్వామి శ్రీకేశవస్వామి దేవస్థానాలకు
అర్చకులకు సేవకా వృత్తి తోపాటు వారికి మాన్యాల కట్టుబడి - ౧౧౹౹౦౹ కాందా
రంభమం. ౯౦౹౹౩ కి రారంభమం - రుసుం బ్రాహ్మణమాన్యంగాను నె
లుగుంటే ప్రకారం పాత్రి ప్రకారము సంవత్సరంనకు ౯౪౩ ది ము
మొత్తం - ౧౦౦౹౹౪౬౦ - యీప్రకారం మాయాజీవారి కి ముఖ్య
వైశు సర్వజిత్తునామ సంవత్సరముకు నడుచుచున్నది - యీ వల బహాద
రువారి క్రమముగా యితరువాత నుదేవస్థానాలకు నడుస్తూవుండి
నది.— ౪౪౫౦ యీమయినా దినంనకు దేవస్థానాలకు ప్రకారం
ప్రకారము॥ సంవత్సరమునకు తంతోలాయి పూర్వం నడుస్తూవున్నది
మొకురుయు వెలిపాలక మిల్లి వెసితాలుకా మీంద వాలకి యిచ్చినది - ౯౪
సుంకం మొదలు సుంకైన వారికి వ ప్రకారం సంవత్సరంనకు సుమారువె
శ్రీకేశవస్వామిసేవా వృత్తి కట్టుబడి అర్చకులకు మాన్యము - - ౧౧వాం
కాందారంభం - కి రారంభమం. ౯౦౹౹ ౭౧౦ - వేంకటేశ్వరస్వామిసేవాక
ట్టుబడి మాన్యా అర్చకులకు కాందారంభ. ౯౦౹౹౹౦ - కి రారంభం మం౦౹౹౹౦
కాందారంభం ౧౹౹౹౦౹౦ - కి రారంభం ౯౦౹౹౩ - ౩౯౦౹౭ గ్రామక
ర్తయు నడిపిస్తూవున్నది - ౧౹౹౦ సంవత్సరాదికి - ౧౹౹౦ శాలివహనమాసం
లోగోకులాష్టమికి ౧౹౹౦ విజయదశమికి - ౧౹౹౦ కార్తీక శుద్ధ ఏకాదశికి
౧౹౹౦ బలిపాడ్యమికి - ౧౹౹౦ సంక్రాంతికి - మొత్తం ౯౩ - యీప్రకారం
మహాశివరాత్రికి ఉత్సవాలు జరుపుతూ వుండిరి - ౪౹౹౦ ఫాల్గుణ
మస్తుల తల్పుదానంబు - ౨౯౹౹౦ కార్తీక మాసం దీపోత్సవం నిత్యా
దినంనకు పురబిళ ప్రకారము - ౨౯౹౹౦ ధనుర్మాసానికి గాను
మాన్యము వుండె మిఖుకుతూరయూ అర్చకులకు సే వారితుబడి మాన్యాయు
మొత్తం ౬౪౪౹౭ - యీ ప్రకారం సంవత్సర ప్రతి సంవత్సరమున
యు పట్టుమ్మ వరికి పుసులుకు క్రమంలో నడిపించబడి పూర్వం నడుస్తూ

వృద్ధి మొత్తము చెల్లించవలసిన మొత్తరువు చెల్లించినది - ౩౩౪౨౫౦ -
యాదవరాయడి వద్దాలకు కిస్తు క్రింద - ౯౧౦ - ప్రకారం సంవత్సరంకి
రూపాయలు చెల్లించవలసినది - ౭౯౪ సుంకం మీద రుసుం పూర్వం నుంచిన
ఉపస్థ వున్న తంత్రీరాయి - ౭౫౦౧౭ గ్రామస్థుల తల్పు నుంచి ముట్టుతు
న్నది సంవత్సరంకి పండుగలకి - ౩౯౦౧౭ పండుగలకు గాను -
౨౯౨౫ కార్తీక మాసం బకాలకి - ౨౯౨౫ ధనుర్మాస సంబరాలు
౩కి - మొత్తం - ౭౫౦౧౭ - కర్తవులకు వాతప్పుడు మాన్యం కాండారంభం
౯౧౫౦౧౦ దీపారాధనం ౬౦౯౦౫౩ మొత్తం ౮౭॥౯౫౭ —
యీ ప్రకారం సులతానం కమలు కిస్తీలు రకాల యుక్త నాటు సంవత్స
రం వరకు ప్రతి సంవత్సరం నడుచునది - సిద్ధార్థి నామ సంవత్సరం మొదలు
లాయి తల్పు నుంచి మాన్యము దళ్లఖానా నుంచి మాన్యంల నడుస్తూ
౭౫౨౫౦ యీమ యేండి నంగకి ౯౧౦ వుండినది మొత్తం లాకు చె
సి కేశవస్వామి దేవాలయం నడుచుచున్నందుకు రూపాయలు ౯౦౧౦ ప్రకారం మొత్త
రు చేసి యిచ్చి యీ ప్రకారం సంవత్సరంకి - సుదర్శన తాలూకా
మామూళ్లు హస్తాంతరం ఆయిలుదారు వివరాలు ఉత్తరంవు
ట్టుతూ వుండెను - కర్తవులకు వాతప్పుడు మాన్యము కాండారంభ
ము ౯౫౦౧౦ దీపారాధన మాన్యం ౦౫౩ - ౭౯౪ సుంకం మీద పూర్వోత్త
కారము రుసుము తంత్రీరాయి - ౭౫౦౧౭ గ్రామస్థుల తల్పు నుంచి ము
ట్టుతూ వున్నది సంవత్సరంకి - ౩౯౦౧౭ పండుగలకి - ౨౯౨౫ కా
ర్తీక మాసం దీపారాధనకు బకాకి - ౨౯౨౫ ధనుర్మాసానకు మొత్తం
౭౫౦౧౭ - మొత్తం ౨౦౫౧౫౭ - యీ ప్రకారం తుంగభద్ర సరకారు
యేర్పడిన యీ అంతరం నడుచునది తుంగభద్ర సరకారు ఆయన తరువాత ను
౨౦౦ చెన్నకేశవస్వామికి తాలూకు దీపారాధనకు సంవత్సరంకి తప్ప
దీకు మొత్తరువు చేసినది నెలకి రహితగం తెలుసును - సంవత్సరంకి

౯౧౦ వెంకటేశ్వర స్వామి తసదీకల సంవత్సరంనకి ఉత్సవాలకు సేవా
కట్టుడి మాన్యము - కొడారంభము ౧, ౫౦ దీరారంభము-
౧౫౩ మొత్తం ౧౮౦ యీప్రకారం నడుస్తువున్నది—
ఖట్టుబుకరు యాబాళ్ళవారికి నడుస్తువున్న గ్రామాలు వేముల
సముత్తాలుకు పెంట్లూరు ఆనే గ్రామం ౧ ఆయ్యవారిపల్లె ఆనే గ్రామం
౧ యీరెండు గ్రామాలు నడుస్తువుండగా పులివెందుల శ్రీ వెన్నకేశవ
స్వామికి వెంకటేశ్వర స్వామికి వారివ్వ ఖయీరెండు దేవస్థానాలకు సేలాకి
పంథారామోడిగ ౫౦ వరహాలు యిస్తువుండిరి సంవత్సరంనకి పం
డ్రమోడిగ ౫౦ వరహాలు యీప్రకారం కుంఫిణీ సర్కారు ఆ
య్యేపర్యంతరం నడుస్తువుండెను కుంఫిణీ సర్కారు ఆయ్యే
పర్యంతరం నడుస్తువుండెను కుంఫిణీ సర్కారు ఆయిన తరువాత
ఆ గ్రామాలు స్వాధీనంగ పట్టి ఖట్టుబుకరు యాబాళ్ళవారు యిస్తు
వున్న పంథారామోడిగ ౫౦ వరహాలు బైయిస్తు తొమ్మిది వరహాలు నడువ
లేదు వారిధర్మం రెండు ఖర్చులకు తమోవారి ధర్మం నిలిచినందుకా
బిట్టు వున్న కయింఫియ్యతు వ్రాసియిచ్చినాము - పులివెందుల వెన్నకేశవ
స్వామి - వెంకటేశ్వరస్వామి ఉత్సవాదుల పాబాళ్ళల స్వహస్తం వ్రాలు.

పులివెందుల గ్రామం లోని రంగనాథ స్వామి దేవాలయం కైఫియ్యతు

కదిరి తాలూకాలో కసుబా పులివెందుల అనే గ్రామంలో
గ్రామానకు పశ్చిమం వైపు ఏరుగు మీందు రంగనాథ స్వా
మిదేవస్థానం వున్నది - సదరహి దేవస్థానం కయింఫియ్యత్తు

౧. వహీ వఖటు

యీ దేవస్థానం కయిఫీయతు కసుబా పులివెం
దుల సరకారు తంతు శిరిస్త ౧౨౦౦ ఫసలి ప్రమోదూత నామ
సంవత్సర కార్తీక శు ౧౧ లు శ్రీమదఖిలాండకోటి బ్రహ్మాండ
నాయకులైన కసుబా పులివెందల శ్రీరంగనాథస్వామి దేవా
లయం విషయం మాంధాత రాయ ప్రతిష్ఠ చేసినట్టున్ను మహాద
రణ్యంగా వుండెను అక్కడ సోమస్తానిదీ తీరమందు గౌతమ మహా
ముని అనే మునీశ్వరుడు తపస్సు చేస్తూ వుండగాను శ్రీ వరదలక్ష్మీ
నారాయణ విగ్రహం నామధేయుల రంగనాథస్వామి ప్రత్యక్షమై
యీ పరమేశ్వరునికి కనబడెను తదనంతరం మాంధాత రాజుకు స్వ
ప్నం అయిన వివరమున నేను శ్రీరంగం నుంచి లక్ష్మీ సమేతంగా వచ్చి వు
ఖాయ కావేరి తీరమందు ప్రత్యక్షం అయినాను యీ యాశ్రమ
ముందు నిర్మాణం చేయుమని చెప్పినందున ఆ మాంధాత రాజు అడి
గిన వివరం మీరు ప్రత్యక్షం అయితే నిర్మాణం చేసెను అని విన్నపం చే
సుకోగా ఆ యాశ్రమమందు గౌతమ మహాముని వున్నారు వారి
ని అడిగితే సవిస్తారం చెప్పుతూ వున్నారు అని చెప్పిరి మరుసునా
డు ఆ మాంధాత రాజు యీశ్వరుని సన్నిధానానకు వెళ్లి అష్యూరపా
ద్యాదులుం యిచ్చి అడుగగాను ఆ ఈశ్వరుడు చెప్పినది యీ వృక్షయా
త్రిన దిల్లె మ శ్రీలక్ష్మీనారాయణ స్వామి ప్రత్యక్షం అయినారు ఆయన
వుండే స్థానం చేను చూపుతూ వున్నాను ప్రతిష్ఠ చేయుమని శెలవు
ఇచ్చినందున గర్భగృహం సుగనాసి కంకల్లె ముఖ ప్రతిష్ఠ చేసి సకలవు
త్సవాలు నడిపించినారు యీ వల్లకదిలె గమందు చెల్ల వారాన శ
క వత్సరం షుంబు అంతె తెలిసినది సంవత్సరాలయిందు మిక్కిలె తెలియదు
అక్కడు ఆ పైన నారసింహ్వరాబంసులు విష్ణువరాజుగారు అంతర
కము రంగయాట్లరంగరుడు దేవలాలు అయ్యవారి తెలిపిన ఆశ్రాదు

లతోవిలకట్టించి అప్పుడు దేవస్థానానకు నిత్య నైవేద్యానకును
సమర్పించనది బిల్లా హస్సాపత్తి అనేగ్రామం 1 రంగాపురం అనేగ్రామం
1 బూరుగుపాడు అనేగ్రామం 1 వుభయం మూడు గ్రామాలు న
మర్పించిన బిల్లాహస్సాపత్తి అనేగ్రామం 1 రంగాపురం అనేగ్రామం
1 బూరుగుపాడు అనేగ్రామం 1 వుభయం మూడు గ్రామాలు స
మర్పించి నిత్యనైవేద్య దీపారాధన గడిపియినారు అప్పుడు తరుణా
తరం వారు తిరువారాధన చేస్తూవుండిరి దేవళం పారుపత్యదారుడుగు
రికబాలయ్య చేసుకొని వుండిరి యీప్రకారం కొన్ని దినములు న
డుస్తూవుండెను యీవల కృష్ణరాయలవారి కాలమందు శ్రీ బుక్క
పట్టు రామానుజులవారు శ్రీరంగం నుంచి యీదేశానకు సంచారం వచ్చి
కృష్ణరాయలవారికి శిష్యతనము చేసినంతట్లో వారు తనకు అభిషేకము
చేసి అభిషేకములు చేసి వారికి సమర్పించిన అగ్రహారాలు మొదలయిన
వుండియున గండ్ల పెండ్యాల తురుమెళ్ల మొదలయిన గ్రామాలు
అగ్రహారమాయి సమర్పించిరిగనుక ఆ సూభ వింజమూరి పూలమిల్ల
లు వంచేసి వుండిరి యీతరువాత పెండ్యాలకు శ్రీస్వామి సేవించి
ఉండుటకు పంచేసి వుండిరి ఆవేళ తన తరతరాంతరం వారలు తిరువారా
ధన చేస్తూ వుండిరి అప్పుడు బుక్కపట్టణం రామానుజులవారు యింకా
పరులు ఆచార్యపురుషులు వుత్తరపు భవనాలు యింకా ది వ్యస్థలం చేయు
వలెనని నిష్కర్షచేసిరి. అప్పుడు బుక్కపట్టణం రామానుజులవారు శ్రీరం
గం లో పంచేసి వుండే రంగనాయకులవారు చేసిన ప్రసాద ప్రతిష్ఠాతీర్థ
నాయకం స్వీకారం చేస్తూ వున్నారు అని ఆనతిచ్చిరి అప్పుడు తిరువా
రాధన సమర్పించి తిరుకొలువులు బంది వుద యకాలమందు కేవ
విలవారికి కల్యాణమూర్తి సేవించిన తిరుపతి శ్రీభూమి నీళాసమేత
తాయిల శ్రీరంగనాయకుల తెప్పోత్సవం వారికి సేవ ప్ర

ప్రసాదింపరి కేప్సుడు యింటెరుమూనాళ్ళకు కొవిలకుండ్రత్తాళ్వారులతో
విలకట్టింపజేసి పాంచరాత్రం ప్రకారంగా శ్రీగ మంటపవ తెనవిశ్రీగవన్నీ
లను క్రత్తుతుండు దీలుపించి ప్రతిష్ఠచేసి శ్రీఆళ్వారాదుల ప్రతిష్ఠచేసి క్షేత్రం
సంమంబి ఉద్ధారకులకు నుపెరియు నంబువారి నిత్య బంధ కేమసంధానా
నరదా దగోపురం వారి శివమంత్ర పుష్ప నిర కేమ్మంగ వారినుత ళ్వా
పెరుం దుకు పుత్రశ్చృష్టులను తెలుపించి తెలా విత వారి పత్యంత సుబ్రాత
శకాలను పరిపారా నతుజాతరసానతంతరకాంతరం వారి వితెలావలు
కెయిత్ర వర్ణ్యానతు సొంతాని చిరుకట్టి సివశు దాసరివాళ్ళ సన్నిధి దివి
టెలతు దాసళ్ళు యిద్దరు వాహనం మొలకెటుం దుశంరంగాపురం బ్రాహ్మ
ణ పత్రికారాజ్యలం గ్ర దేవళం దగ్గర తయారాచి సుభా మహోత్సవం
ద్దులు కుంభస్త్రిపద్దె బోగవాండ్లు వెడుదూరి వాండ్లు మేళగాండ్లు
యిం ప్రకారం తెలాఖల పరిచార కులను నిర్ణయము చేసి కేధ్యాయమో
త్సవం మొదలుయిన సకలవృత్తు వాలు వెయించి తీర్థప్రసాదం స్వీకా
రం జరుగు యా బాండ్ల వారు మొదలు తెలిపి సకలాబాండ్ల పురుషులు
తీర్థప్రసాదం స్వీకారం చేసిరి యీ ప్రకారంబు హుదిన వయిబు న యున్న
వ్రండెను

యీవల శాలివాహన శకె వరుషంబులు ౧౪౩౧ అగునేటి
శుక్ల నామ సంవత్సరం కార్తీక శుద్ధ ౧౨ లగాయితు రెంటా కొంటులి మళ్ళీ
యరివారి గోపుర ప్రాకారం కట్టియించ ప్రయాన యుస్సావు తిఅనెను
మూండు గ్రామాలు యుద్ధా ప్రకారంగాను ఇచ్చి స్వామి వారికి యీ ప్ర
కారం మయుయారా వారి ప్రభుత్వం ఉండేను వివరంతరం నయుస్సావు
తెను మయుయూరా వారి ప్రభుత్వం ఉండను మాందగ్రామాదులు
శ్రీదేవరి గమనకె వేదపారాయణం వారు ప్రబంధ పారా సంధానం వారు
మంత్రపుష్పం వారు లీళ శ్రీ వేదవారు తొమాల కట్టే వాండ్లు తిరుత్తళ్ళు

సెవపొసెవారు సన్నిధి దివిటీలవారు తట్టకున వరుస నేగ్గాయిలు ఖర్చు
కెయింకర్యాలకు నడుపుచ్చేయి ముగమక వారిక్కు భాగాలకువారిద్దరు
యిరి యీవలస్వామి తళిగెవేదిపారాయణకు నెల౧కి గ ౧౦।।౦।।౦ తెలికచు
సంవత్సరం౧కిగ ౧౨౯।।౧ సర్కారునుంచి నడుస్తూ వుండిరి శ్రీస్వామి
లకు నిత్యవాళ్లు ఉమాస్వామి తసు బాపులు తెవెందలయు దీపారాధనం ౧౨౧౦ బ్రాహ్మ
హ్మాణ సంతర్పణకు దారాధనం౯౦౪౦ రంగాపురయకాందారాధనం౯౧ యి
శ్రీబిక్షలకు దీపారాధనం౯౦।।౦ యిరుబురుపాదుగార్లు వంటకాందారాధనం
లో ౩౦౧౩ దీపారాధనం యీ ప్రకారం విష్ణురుమవోసిన ఉడిస్తూ
వుండిరి ఖర్చురవుత్సవానకం వుటివెందలగార్లు మఖాశ్చలామిట్టలు
గ౧౯౦ నడుస్తూ వుండెను రథోత్సవానకం తొలూకామీందవరుషా
శనం గ౨౪౧౦ నడుస్తూ వుండెను యీ దిగాయవే ములవారిగాండ్లు యిస్తూ
వుండిపదిగ రథోత్సవానకు గళ ధనుర్మాసానకు౩౯౦ వసంతోత్స
వానకుంగా ౩౯౦ వృషయిన్నియింతం యిస్తూ వుండిరి యీప్రకారయీహా
దరు వారిశమాంమాసు పరియంతరం నడుస్తూ వుండెను ఖహాదు
రువారి థాకాం కెయిందమందటు నడుస్తూ వున్నది యెయిందినం౧కి రూ
రంపో౯౧। తెలికనాతళిమెడీ పారాయణకు యిస్తూ వుతిరి వృటివెందు
లగార్లు మఖాశ్చలాగ ౧౨౯౦ యిస్తూ వుండిరి వరుషాశనంతొలూ
కామీంద గ౨౪౧౦ నడుస్తూ వుండెను వేముల పాతెగాండ్లు యిస్తూ
వున్నదిగ౨౯౦ ప్రతిసంవత్సరం యిస్తూ వుండిరి యిందిగాక సరకారు
నుంచి యిస్తూ వుండినది నూటిపూజకం గ౧।।౦వ వరాత్రి కృతంగ౯౦
ధనుర్మాసానకంగ ౧౪౦ దఘాసాయరుమాం దగ౯౦ వృషయింగ౯౦
యిస్తూవుండిరి యీప్రకారం టిపుసుల్తాన్ కెమలు శినైకుపర్య
తరం నడుస్తూవుండెను. యీవలకుంఫినీకి సరాయిరుథాకాంకెయివమం
దటు వరుషాశనాలుయూన్యాలంవస్తైరాజుక్షేవిశ నెల౧కిప్రార్చట తెల్సి

ము సంవత్సరానకు వ్రేళ్ల శలవు శుభయింకర హారతీ బాధ యింత్రా
రం శార్వరి నామ సంవత్సర మార్గశిర శుద్ధ ౧ లపర్యంతం నడిపె
ను ఆదినంపూర్ణ తుమ్మెంద్రాలు సాహెబులవారి లాకి తపస్వీకంబాల
ము ఆనికి బాకీతము మనవి తోసుకోగా వారి మనవి బత్తి ౨ంబి నెలకి
ప్రాణాలు బాప్పి వెళ్లి మును నాపున ఉన్నాను నన్న ది ప్రాణాలు యి
పురుడు బాప్పి వెళ్ళి ప్రాణాలు ఖమము లాంవ్రాలాలు తెల్లిను సం
వత్సరం ౧కి ప్రాంతీయ వరహాయి రథోత్సవానకు వద యున్నాను న్న
ది పూర్వం పట్టె ప్రకారం ప్రాణాలు బాప్పి వెన్న ది ప్రాణాలు
శుభయింకరాలు ఆంత్రు యింతోను ౧౫౬ రహారతీలు తు
శల్వ యిన్న వారు గురుబాతళ్ల స్వాందీ పారంధ న అఖండంసత్రా
వారి శివలు ఖిల్లార ప్రత్సవాలు న ఉన్నాను న్నది పూర్వం న్నాం
బిన ఉన్నామన్నయర్యాదలకు యిష్టుడు వుండెవారు స్థానంలో
బాల్యపు రుషులు ఖర్చు రుఖకటయింబాల్యులవారు ఆగమన్న
లవాలయాల్ల దీపారాధ్యులవారు కిబాకతయు (౨) పన్నావరం అమృనా
బాంధ్యలవారు కిపాల్ప సామి త రంగనాథ రంవాంగ స్వ - కోవిలపారు
రుత్సాంకసు బాంకరణాలు వాహనం మోసె వారుత్సవ రంగాపురం బ్రా
హ్మణ పత్తె కాపులు మహంతొదులు బోగం వాండ్లు వెంకటగొండం
మేళగాండ్లు నాగయ మొదల యినవారు ఆమెందురున్నారు.
ప్రకారం పుణ్యార్హ ఉత్సవాలతపశీలు - శ్రీరంగనాథస్వామి
దేవాలయం తూర్పు వాకిలిగ ఖగోళ్ళమూల సుగనాశకం ఆంత్రా
రాశికం లంగడంబ్రుపటి రంగ దాం విమానకు తూర్పు గరుడ కావి
లద్వజస్తంభం బలికిశ్శం శిక్షా యిబ్భాగమందు దారమంటు
పాలు వంటసాల మోహసాల దక్షిణా భాగ మందు కొలువుమంటపం
పశ్చిమ భాగమందు కూరత్తా కళ్యాణకోవిల వుత్తర భాగమందు

ఆమ్నవారితో వెలసినా శ్రీనివాసస్వామి కోవెల యీశాన్యభాగమందు యెంబెరుమానారు కోవెల ఆళ్వారాదుల కోవెల బృందావనం ప్రాకారం మహాప్రాకారంనకు ప్రాగ్ద్వారం గోపురం 1 వాకిండ్లు గోపురాలనకు దక్షిణం తళ్ళాయమంటపం దేవళానకు యీశాన్యభాగమందు కొలనుకు ఉత్తరం పార్శ్వట మంటపం సైత్రేశ్యం 1 బసం వత్సరాది ఉత్సవం సాయంకాలం పాలకీసేవ ఉత్సవం అయిగా మానకట్టుక్కు మానవుండే ఆంజనేయస్వామితో తెలుగు వెంచేసి పంచాంగశ్రవణం ఎని తిరువీధుల వెంచేసి తిరుగా దక్షిణం ఆంజనేయస్వామితో విలులో వెంచేసి పద్వారం ఆరగింపు అయికుంభ హారతి కర్పూర హారతి అయిన తర్వాత కోవిలకు వెంచేశేది.

శుక్రవారాలు 4 కోవిలచుట్టూ పాలకీ ఉత్సవం పౌర్ణమి సాయంకాలం పాలకీఉత్సవం గ్రామంలోకి వెంచేసేది వైశాఖ మాసమున శుక్రవారాలు దేవళం చుట్టూరా పాలకీ ఉత్సవం పౌర్ణమి ఉత్సవం గ్రామంలోకి వెంచేశేది జ్యేష్ఠం ఆషాఢం యీదిప్రకారం ఉత్సవం కల్యాణదినాలు వగైరా మాసములు శుక్రవారాలు పౌర్ణమి ఉత్సవం యధాప్రకారం మాలయప్రాకారం ప్రతి రుకాండ్లకు ఉత్సవములు 7 లు రాత్రి యిసుంగ వాహనం యీ దఉత్సవం అయి ముఖద్వారం ముందర లక్ష్మీదేవి పుట్టింటూరుం డ్రావణ సాతెవాండ్లు యొక్క పుట్టిన పెట్టి 1 ఆరుడు సుచి ఉత్తరం ఆంజనేయస్వామిదేవళం దగ్గిర పైశ్యంల పుట్ట 1 యీంవల ఉత్తర ప్రతిధి న పరకాలువుట్ట 1 - యీంవల తూర్పు నగోపాల స్వామి దేవళం దగ్గిర యీండిగవాండ్లపుట్ట 1 యీంవల పశ్చిమం ఆంజనేయస్వామితో తెలుగు వెంచేసి పస్వారం ఆరగింపు మంగళహారతి అయిన వస్థానానకు వెంచేశేది భాద్రపద మాసములో శుక్రవారాలు పౌర్ణమి ఉత్సవాలు యధాప్రకారం ఆశ్వ

మాసములో శుక్రవారాలం పౌర్ణమి ఉత్సవాలు మూల్ల జరుగుతున్నవి
విజయదశమి ఉత్సవం మూడు రథాముల వేళ పాలకీ ఉత్సవం ఈ
యనమిాం వృక్షం దగ్గర కీ వచ్చి శమిాపూజ ఈయ గ్రామములో తిరువీ
థులు వెంబడి కావేలపారంది కాతీకా శుద్ధ ౧ ఉపాధ్యాయి ఉత్సవం రా
త్రి పాలకీ ఉత్సవం తిఖార శిద్వాదశి నాడు తెప్పతిరునాళ్ళ వాలు
కీ ఉత్సవం తూర్పు ఆరంభించి యుస్వామి దేవాలయం దగ్గర మడుగులో
తెప్పతిరునాళ్ళ ఈయ కోనేలను వెంబడి శుక్రవారాలు పౌర్ణమి
ఉత్సవం ఇవి యధాప్రకారం ఈయ్యిది మార్గశిర మాసములో శు
క్రవారాలం పౌర్ణమి ఉత్సవం ఇవి యధాప్రకారం ఈయనసంక్రాంతి
పారువేట పాలకీ ఉత్సవం మూడు రథాముల వేళ పారువేటమంట
పానికి వెంబడి పారువేట ఈయ గ్రామములో తిరువీధులు వెంబడి కోవి
ల వెంబడి మాఘమాసములో శుక్రవారాలు పౌర్ణమి ఉత్స
వం ఇవి యధాప్రకారం ఈయ్యిది స్వామి పెండ్లి కుమారుడు ఈయ
పాలకీ ఉత్సవం గ్రామంలో ఈయ్యిది శుద్ధ ౧౩ పుష్య సు నక్షత్రమం
దు రాత్రి ఆంకురార్పణం ఈయ్యిది శుద్ధ ౧౪ పుష్యమి నక్షత్రమందు
మూర్యాహ్నకాలమందు కొలువు మంటపములో స్వామి వెంబడి
ధ్వజారోహణం ఈయ్యిది రాత్రి కి పాలకీ ఉత్సవం తిరువీధులు
ఈయ్యిది శుద్ధ ౧౫ ఆశ్లేష నక్షత్రమందు ప్రాతఃకాలమందు పాలకీ ఉ
త్సవం రాత్రి శేషవాహనం మీంద స్వామి వెంబడి ౧౬ మఖ
నక్షత్రం పాతఃకాలాన వస్త్రంలో ఉత్సవం రాత్రికి శేషవాహనం
మీంద ఉత్సవం ౧౭ పుబ్బ నక్షత్రం ప్రాతఃకాలాన నెమలి వాహ
నం మీంద వెంబడి రాత్రికి హనుమంత వాహనం ఉత్తర నక్షత్ర
ప్రాతఃకాలాన సూర్యప్రభ మీంద ఉత్సవం ఆ దినం దగ్గర సంతర్పణ
ఈయ రాత్రికి గరుడ వాహనం ఈయంతళ్ళగా మంటపములో వెంబడి తిరువీధులు

ఖాం రేయింకో విరెలుటవెంచేశేది ఖర హస్తా నక్షత్రాన ప్రాతఃకాలంచప
ప్పురంమీంద వుత్సవం రాత్రికి యోనుగ వాహనంమీంద వుత్సవం ఖుశ్య
ఎంత్రా నక్షత్రాం ప్రాతఃకాలం నరథోత్సవం నాడు గ్రామములు తిరువేధు
లు వెంచేశేది ఆరాత్రికి దేవాలయం చుట్టూ పాలకి వుత్సవం ఖద్రలుస్వా
తినక్షత్రం ప్రాతఃకాలం నశిబూత్సవం రేయి రాత్రికి రేశ్ వాహనం
మీంద వుత్సవము తోటుర్యుడు గ్రామము లుతే రేవర్నివాంట పాంటో
లు వెంచేశ లక్ష్మీనారాయణ సంవ్వాదం రేయి తిరిగి వెలకు వెం
చేశేది ఖద్ర విశాఖ నక్షత్రాలన ప్రాతఃకాలమందు వసంతోత్సవం
గ్రామంయి రేయి రేవళ్ళ తస్థానానకు ఖావిరికి వెంచేశ ఆకబడం అవ్వ
భృతస్నానం రేయి తర్వాత కో విలకు వెంచేశేది రాత్రికి హంసవా
హనంమీంద వుత్సవం రేయి కో వెలకు వెంచేశేది తర్వాత ధ్వజా
రేవ హణాంచేశ భుష్పయాగం చేశేది ఖద్రంలు రాత్రికి పాలకి వుత్స
వం రేయి కోవెలకు వెంచేశేది ఫాల్గునమాసంలు గరుడ వాహనంపై
నర వమివుత్సవం ఆదు ధ్రాత్రకాలం రిద్యాది నిత్యపూజ లంతరానకు రో
ఖు ౧౩ రూ౩౧౯-౮॥౦ సూష్పుల సంవత్సరానకు దినాలు ౩౬౫ కేం
రెరాయబడవరహాలు - ౧౪౯౯॥౦॥౦ + ౧ ౯౪౯౦౯ యాం మొత్తం -
౧౯౨౯౧॥౦౪౦ రేయ్యి రథోత్సవానకు లాంభై కిరంబల్లార
వుతున్నది - - తీరినది -

పులివెందల గ్రామ సమీపంలోని ఆంజనేయ స్వామి దేవాలయం కైఫియ్యతు

యీ దస్తు పులివెందల గ్రామానకు పశ్చిమంభాగమందు

ముందువుంది శ్రీ ఆంజనేయస్వామి దేవాలయ ప్రతిష్ఠ యత్నం తాంబూలు
పులివెందల సరాసరి తం ఫిలోన్ ౧౨౨ం పుల ప్రమోదూత నామ
సంవత్సరం కార్తీక బహుళ.

పూర్వం ఘండికోట లక్ష్మీనారాయణ వారు రంగనాయకులు
ఆలయం పాలకులు గాలిగోపురం కట్టించి పులివెందల గ్రామానకు
పశ్చిమభాగమందు శ్రీ ఆంజనేయస్వామికి వెలకట్టించి ప్రతిష్ఠించెను. ఆ
శ్రీ కాలమందు నిత్యకళ్యాణోత్సవాలందు నలకవ నెంబరు కి గ్ర తెల్లన సంవ
త్సరంనకి ప్రకారాలు జరుపుచుండిరి. యీ ప్రకారం బహుదినములు వడి
చెను. యిందిగాక బాలరామ గ్రామాందరు సం నిష్ట [illegible] నదెల
నకి దూరంటి తెల్లన సంవత్సరంనకి వరహాలు ఇతం. యీ ప్రకారం న
డుస్తావుండెను. యీ వల మయూరం గారి ప్రభుత్వంలో పూర్వం
నడిచెదివు వచ్చును [illegible] విమొత్త ప్రకారం [illegible] దాయమునకి
నం౦౦౧౦ ప్రకారం నెలనకి గ౧ తెల్లన సంవత్సరంనకి గ౨ వరహా
లు యీ ప్రకారం బహదరు వారి ప్రభుత్వాలయ కేముల పరి యిం
తంనడిచెను. యీ వల బహదరు వారి ప్రభుత్వాలయ పూర్వాంనడుస్తావు
న్నమాం మరాలు ఇం [illegible] హావి వెంకట్రామ [illegible] యిచ్చినదినంనకి ౨౬
౦౬.౦౧౦ తెల్లను నెలనకి గం౧౦ చాల్మన సంవత్సరంనకి మండల మొండి
నగళ్లు యిస్తూవుండిరి.

సుంకం మాందరు సం యిం ధా ప్రకారం నడుస్తావుం
డెను. యిందిగాక శ్రీ సు బాపులివెందల గ్రాయస్తులు కార్తీక మాసం
శివరాత్రి దినంనకి కేపరం౨౦౦౦ ప్రకారం యిస్తూవుండిరి. యీ
ప్రకారం టిప్పుసుల్తాను కేముల పర్యాంతం నడుస్తూవుండెను. యీవ
లటిప్పుసుల్తాన్ కేముల్లి నడిచినది పూర్వాం వున్నది తొందరాతుంధిశి
కేముల కయ్య పర్యాంతం నడుస్తూ వుండెను.